

Πρόληψη και διαχείριση κρίσεων στο σχολείο (φαινόμενα βίας και εκφοβισμού)

Παρατηρητήριο πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων

ΠΔΕ Κεντρικής Μακεδονίας

(Συναντήσεις συνεργασίας με Διευθυντές/ριες & Προιστάμενους/νες
Δημοτικών Σχολείων)

Ιωάννης Τρικκαλιώτης (ΣΕΕ - ΠΕ70)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΠΕΡΙΕΧΌΜΕΝΑ

1. Σχέσεις σχολείου-οικογένειας
2. Πρόληψη-διαχείριση περιστατικού
3. Προγράμματα-υλικό & υποστηρικτικοί φορείς

1. Σχέσεις σχολείου-οικογένειας

- ✓ Επικοινωνία
- ✓ Συνεργασία
- ✓ Ενδυνάμωση

Ενισχύοντας τη σχέση Σχολείου – Οικογένειας

✓ Επικοινωνία με γονέα:

- Ανθρώπινη διάσταση
- Ενημερωτικό - συμβουλευτικό χαρακτήρα
- Αναλυτική προσέγγιση των δυνατοτήτων και αναγκών του παιδιού

Ενισχύοντας τη σχέση Σχολείου - Οικογένειας

✓ **Επικοινωνία**

- Καθορισμός ώρας συνεργασίας Εκπαιδευτικού-Γονέα
- Καθορισμός ώρας συνεργασίας Διευθυντή-Γονέα
- Τακτική συνάντηση Διευθυντή με το ΔΣ του Συλλόγου Γονέων
- Καθιέρωση αμφίδρομου τρόπου επικοινωνίας
- Καθορισμός χώρου-αίθουσας στο σχολείο για συνάντηση γονιών-εκπαιδευτικών
- Τοποθέτηση πίνακα ανακοινώσεων και κουτιού προτάσεων

✓ **Συνεργασία**

- Υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που επιδιώκουν την εμπλοκή γονιών
- Πρόσκληση των γονιών για τη συνδιοργάνωση εκδηλώσεων ή και δράσεων
- Ερωτηματολόγια διερεύνησης αναγκών προς εκπαιδευτικούς και γονείς

✓ **Ενδυνάμωση**

- Κοινές συναντήσεις ομάδων εκπαιδευτικών και γονιών
- Συστηματική αξιοποίηση των διαθέσιμων υποστηρικτικών δομών της σχολικής μονάδας
- Διεύρυνση της λειτουργίας της σχολικής βιβλιοθήκης και για γονείς

Ενισχύοντας τη σχέση Σχολείου – Οικογένειας

- ✓ **Αφιετηρία η διοργάνωση τακτικών και έκτακτων συναντήσεων ενημέρωσης και κατάρτισης για γονείς:**
  - Υλοποίηση σε επίπεδο τάξης, τάξεων ή και σχολικής μονάδας
  - Ενδεικτικά θεματικές: λειτουργία σχολείου, φοίτηση, υποστήριξη μαθητών/ριών, εκπαιδευτικό σύστημα, ισότητα, δικαιώματα και υποχρεώσεις παιδιών-εκπαιδευτικών-γονέων
  - Υλοποίηση σε χρονική στιγμή που θα εξυπηρετεί την πλειονότητα των ενδιαφερομένων

2. Πρόληψη - διαχείριση πιθανού περιστατικού βίας

- ✓ Σχολική τάξη
- ✓ Σχολική μονάδα

Πρόληψη σε επίπεδο σχολικής τάξης

✓ **Επικοινωνία-ενδυνάμωση μαθητών/ριών**

- Διαχείριση τάξης με προτεραιότητα στη διαμόρφωση θετικού συναισθηματικού και κοινωνικού μαθησιακού περιβάλλοντος για όλα τα παιδιά της τάξης
- Καθιέρωση τακτικής εβδομαδιαίας ώρας επικοινωνίας της ολομέλειας της τάξης
- Καθιέρωση τακτικής εβδομαδιαίας σύντομης επικοινωνίας υπεύθυνου εκπαιδευτικού τάξης ατομικά με κάθε μαθητή και μαθήτρια
- Αξιοποίηση του κουτιού προτάσεων
- Παιδαγωγική λειτουργία της γωνιάς χαλάρωσης

✓ **Οργάνωση σχολικής τάξης**

- Δημιουργία συμβολαίου τάξης (καθήκοντα/υποχρεώσεις, δικαιώματα, επιβράβευση, συνέπειες, διατύπωση διαδικασιών/βημάτων επίλυσης συγκρούσεων)
- Εφαρμογή συνεργατικής-βιωματικής διδασκαλίας και μάθησης
- Ενεργή εμπλοκή μαθητών/ριών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας (ανάληψη και εναλλαγή ρόλων)
- Ανάδειξη των μαθησιακών επιτευγμάτων όλων των μαθητών/ριών
- Εφαρμογή συστήματος προώθησης θετικής συμπεριφοράς (σύνδεση αξιών - συμπεριφορών: ενδεικτικά πρόγραμμα ΠΡΟ.ΘΕ.ΣΥ./SWPBS)

Πρόληψη σε επίπεδο σχολικής μονάδας

- ✓ Τακτική επικοινωνία-συνεργασία-ενδυνάμωση
  - Καθιέρωση τακτικής παιδαγωγικής συνάντησης του Συλλόγου Διδασκόντων
  - Σύνταξη πρωτοκόλλου ενεργειών διαχείρισης περιστατικού βίας-εκφοβισμού
  - Καθιέρωση τακτικής παιδαγωγικής συνάντησης των διδασκόντων/ουσών κάθε τμήματος/τάξης, αντίστοιχα και των μελών των διαθέσιμων υποστηρικτικών δομών της σχολικής μονάδας (ΕΔΥ, Τμήμα ένταξης, Παράλληλη στήριξη, Τάξη υποδοχής)
  - Αξιοποίηση των θεσμών του Παιδ. Συμβούλου-Μέντορα και του Ενδοσχολικού Συντονιστή
  - Τακτική επικοινωνία-συνεργασία με γονείς
  - Ενημέρωση-συνεργασία με τον/ην ΣΕΕ παιδαγωγικής ευθύνης
  - Τακτική συνάντηση του Σχολικού Συμβουλίου (εισαγωγή θεμάτων παιδαγωγικής διαχείρισης συμπεριφορών)
- ✓ Έκτακτη επικοινωνία-συνεργασία-ενδυνάμωση
  - Ενεργοποίηση του πρωτοκόλλου ενεργειών διαχείρισης κρίσεων
  - Έκτακτη παιδαγωγική συνάντηση του Συλλόγου Διδασκόντων
  - Έκτακτη παιδαγωγική συνάντηση των διδασκόντων/ουσών κάθε τμήματος/τάξης, αντίστοιχα και των μελών των διαθέσιμων υποστηρικτικών δομών της σχολικής μονάδας (ΕΔΥ, Τμήμα ένταξης, Παράλληλη στήριξη, Τάξη υποδοχής)
  - Έκτακτη επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους γονείς
  - Ενημέρωση-συνεργασία με τον/ην ΣΕΕ παιδαγωγικής ευθύνης
  - Ενημέρωση-συνεργασία με ΚΕ.ΔΑ.ΣΥ.

Ενδεικτικές ενέργειες/βήματα διαχείρισης περιστατικού βίας-εκφοβισμού στο σχολείο

✓ Άμεσες ενέργειες

- Αναγνώριση της κατάστασης
- Έλεγχος και διασφάλιση των συνθηκών αντιμετώπισης
- Κάλεσμα άλλου παραβρισκόμενου εκπαιδευτικού (π.χ. εκπαιδευτικός εφημερίας)
- Ενεργητική ακρόαση από τον εκπαιδευτικό (χωριστά για κάθε εμπλεκόμενο)
- Ενημέρωση του/ης υπεύθυνου/ης εκπαιδευτικού της τάξης
- Ενημέρωση του/της Διευθυντή/ριας του σχολείου
- Ενημέρωση της οικογένειας των εμπλεκόμενων μαθητών/ριών
- Ενημέρωση τους/ης ΣΕΕ παιδαγωγικής ευθύνης

✓ Επόμενες ενέργειες

- Συνάντηση – συζήτηση των εκπαιδευτικών των τάξεων των εμπλεκόμενων μαθητών/ριών για την πλήρη αποσαφήνιση της κατάστασης και των συνθηκών της
- Συνεργασία των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών και ειδικών των διαθέσιμων υποστηρικτικών δομών του σχολείου (ΕΔΥ) και του Μέντορα ή και του Ενδοσχολικού Συντονιστή τάξεων για τη διατύπωση πρότασης - στον Σύλλογο Διδασκόντων σχετικά με:
  - ✓ διαμόρφωση-προσαρμογή του τρόπου διαχείρισης σχολικής τάξης
  - ✓ υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων στην τάξη
  - ✓ συνεργασία με ΣΕΕ παιδαγωγικής ευθύνης
  - ✓ συνεργασία με το αρμόδιο ΚΕΔΑΣΥ
  - ✓ συνεργασία με άλλους ειδικούς ή φορείς (εκπαίδευσης, κοινωνικούς, δικαιοσύνης)
- Λήψη απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων για τα αμέσως παραπάνω

3. Εκπαιδευτικά προγράμματα-υλικό & υποστηρικτικοί φορείς

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκπαιδευτικό υλικό
- ✓ Άλλοι υποστηρικτικοί φορείς

Δίκτυα (επικοινωνία-συνεργασία-υποστήριξη)

«Παρατηρητήριο Πρόληψης και Διαχείρισης Κρίσεων»

Περιφερειακή Διεύθυνση Π&Δ Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

- <http://www.paratiritirio.kmaked.eu/index.php>

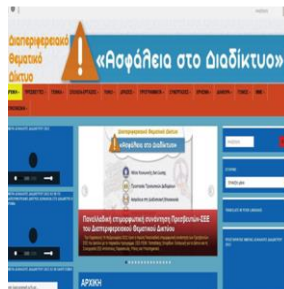
«Δίκτυο πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού»
Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο

- <https://stop-bullying.sch.gr/>

Διαπεριφερειακό Θεματικό Δίκτυο
«Ασφάλεια στο Διαδίκτυο»

- <https://isecurenetsch.gr/portal/>

Εκπαιδευτικά εργαλεία

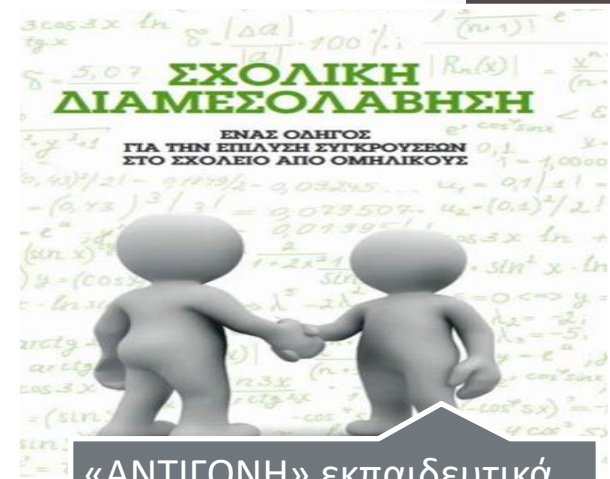
«Διαδραστικό Εκπαιδευτικό Εργαλείο για την Αντιμετώπιση της Ενδοσχολικής Βίας και του Εκφοβισμού»

- <https://antibullyingprevention.wordpress.com/>

«Ζήσε χωρίς εκφοβισμό»
Παιχνίδι προσομοίωσης

- <https://livewithoutbullying.com/ti-einai-o-ekfovismos/#game>

«ANTIGONH» εκπαιδευτικά προγράμματα για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Συμμετοχική Δημοκρατία

- <https://www.antigone.gr/>

Κέντρα Πρόληψης

OKANA
ΟΚΑΝΑ ΝΕΑ ΨΗΦΙΔΕΣ ΦΕΛΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΠΡΟΛΗΨΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΣΕΣ ΒΛΑΣΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΕΥΣΗ

Δομές

Αναζητήστε μια Δομή του ΟΚΑΝΑ στην περιοχή σας

Βρείτε τη Δομή που σας ενδιαφέρει τοποθετώντας είτε τον ημερομηνία, είτε την πόλη, είτε τον Τ.Κ., είτε τα ναυαία, είτε τη Δομή στην εθνική γραμμή αναζήτησης.

OKANA
<https://www.okana.gr/el/units>

ΠΥΞΙΔΑ
ας μιλήσουμε επί το ονομαστικό

Κέντρο Πρόληψης και Επικοινωνίας με Τεχνολογία, Ένταξη και Κοινωνική Συνοχή του ΟΚΑΝΑ

ΠΥΞΙΔΑ | Γραφείο της ΠΥΞΙΔΑ | Εργαστήριο, κέντρο | Παιχνίδια | ΑΠΟΨΗ | ΝΕΤ | ΕΠικοινωνία

ΠΥΞΙΔΑ
<https://www.pyxida.org.gr/>

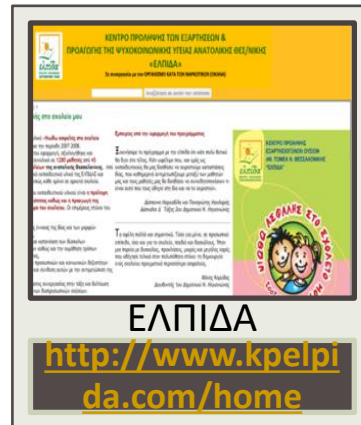
«ΓΕΦΥΡΕΣ» - Εργαστήριο για την κοινωνικοοικονομική αποστολή παιδιών και εφήβων προεργών 8-16 ετών

ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΦΑ
ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΕΥΣΗΣ με τη Δομή του ΟΚΑΝΑ - ΚΑΝΑ ΑΠΟΨΗ (2 ΔΟΜΕΣ) - 11 ΔΟΜΕΣ ΠΥΞΙΔΑ (2 ΔΟΜΕΣ) - 11 ΔΟΜΕΣ ΠΥΞΙΔΑ (2 ΔΟΜΕΣ)

ΓΕΦΥΡΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑΝΕΥΣΗΣ ΠΡΟΕΡΓΩΝ 8-16 ΕΤΩΝ

ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΦΑ
<http://www.diktioalpha.gr/>

ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΛΑΡΧΙΣΕΩΝ & ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΣΙΑΣ/ΕΥΡΩΠΗΣ

«ΕΛΠΙΔΑ»
Το κέντρο μας απευθύνεται στην αντιμετώπιση των ελαρχισεων

Ελάτε στο συνέδριό μας

Ελάτε στο συνέδριό μας στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΛΠΙΔΑ» του ΟΚΑΝΑ/ΚΑΝΑ. Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στις 27-28/10/2018 στο κέντρο μας. Ημερήσια χρέωση 100 ευρώ. Ημερήσια χρέωση 100 ευρώ. Ημερήσια χρέωση 100 ευρώ. Ημερήσια χρέωση 100 ευρώ.

ΕΛΠΙΔΑ
<http://www.kpelpida.com/home>

2/2018/10/16 - κεντροprolypsi.org 2/2018/10/16 - κεντροprolypsi.org

ΣΕΙΡΙΟΣ
Τι είναι η πρόληψη

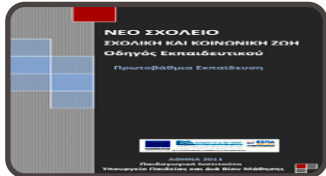
Η πρόληψη είναι η προσπάθεια να αποφευχθούν οι κρίσεις, που γεννιούνται ως αποτέλεσμα της πρόληψης στο σώμα να συμβεί ο εθισμός στα ναρκωτικά.

Η πρόληψη είναι η προσπάθεια να αποφευχθούν οι κρίσεις, που γεννιούνται ως αποτέλεσμα της πρόληψης στο σώμα να συμβεί ο εθισμός στα ναρκωτικά.

ΣΕΙΡΙΟΣ
<https://www.kp-seirios.gr/>

Πρόσθετο ενημερωτικό, εκπαιδευτικό υλικό
και προγράμματα

Προγράμματα-υλικό

Επιστημονικό Πεδίο:
Σχολική και Κοινωνική Ζωή

- <http://ebooks.edu.gr/ebooks/v2/ps.jsp>

Εργαστήρια Δεξιοτήτων (Ζω καλύτερα – Ευ Ζην)

- <https://elearning.iep.edu.gr/study/course/view.php?id=2002>

«Δημιουργώντας Ενιαία, Θετικά και Δίκαια Σχολικά Περιβάλλοντα μέσω του Συστήματος Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς» (SWPBS)

- <https://pbiseurope.org/el/>
- <http://www.swpbs.kmaked.eu/>

Εκπαιδευτική ένταξη παιδιών προσφύγων «XENIOS ZEUS»

- <http://www.xenioszeus.kmaked.eu/index.php/el/produced-material-gr/educational-material-gr>

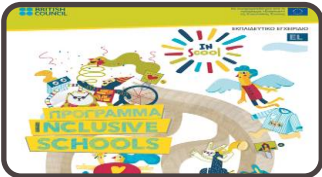

Οδηγοί εκπαιδευτικού

Ανάπτυξη ενταξιακής κουλτούρας

- http://prosvasimo.iep.edu.gr/docs/pdf/odhgos_paramythia_apod_oxh_diaforetikothtas/Odigos_Apodoxi_Diaforetikotitas.pdf

Πρακτικές συμπερίληψης

- https://inclusiveschools.net/gr/wp-content/uploads/sites/3/2019/12/EL_maqueta_FINAL_ALTA_3MM-SANGRE.pdf

Διαφοροποιημένη παιδαγωγική

- http://iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Grafea/Graf_Ereynas_B/2018/Odigoi_Diafor_Didaskalia/Odigos_diaf_Dimotiko.pdf

Εκπαιδευτική ένταξη παιδιών προσφύγων (Β' τόμος Δημοτική)

- http://iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/A_Kyklos/Diapolitismiki/2019/04_10_2019/odigos_ekpaideftikou_b_tomos_dimotiko.pdf

Ψυχολογική στήριξη στο σχολείο

Ψυχολογική στήριξη παιδιών σε καταστάσεις κρίσεων (ΕΚΠΑ)

- <http://www.centerschoolpsych.psych.uoa.gr/>

Ψυχολογικές υπηρεσίες στο σχολείο (ΙΕΠ)

- <http://prosvasimo.iep.edu.gr/EDEAY/odigosPsySchF.pdf>

Στηρίζοντας το παιδί που θρηνεί (ΜΕΡΙΜΝΑ)

- <https://merimna.org.gr/ekpaideytiko-yliko/#entypa-ekdoseis>

Διαχείριση παραμέλησης-κακοποίησης παιδιών

Αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης από τον/την Εκπαιδευτικό

- <https://www.openbook.gr/odigos-gia-tin-anagnorisi-kai-ti-diacheirisi-peristatikon-kakopoiisis-kai-paramelisis-apo-ton-tin-ekpaideytiko/>

Πρωτόκολλο, διερεύνησης, διάγνωσης και διαχείρισης κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών

- <https://www.ich-mhsw.gr/el/program/esa-kapa-p>

Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα του παιδιού

- https://ministryofjustice.gr/?page_id=7812

Τηλεφωνικές γραμμές στήριξης

- ✓ **1107** Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας
- ✓ **1056** Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή SOS για τα Παιδιά (Χαμόγελο του παιδιού)
- ✓ **800.11.32.000** Τηλεφωνική Γραμμή Συνηγόρου του παιδιού/Συνηγόρου του πολίτη (γραμμή για ανηλίκους)
- ✓ **115 25** Πανελλαδική Γραμμή Συμβουλευτικής 'Μαζί για το Παιδί'
- ✓ **2310 510010** Μέριμνα Θεσσαλονίκης
- ✓ **111 30** Ευρωπαϊκή Γραμμή Στήριξης για εκπαιδευτικούς
- ✓ **801.801.1177** Ευρωπαϊκή Γραμμή Στήριξης για γονείς